

Generella föreskrifter och villkor (riktlinjer) för kommunal färdtjänst

Komplement till lag och färdtjänst (1997:736) som stöd i bedömning och beslut om tillstånd för kommunal färdtjänst i Umeå kommun. Dessa föreskrifter och villkor bör omprövas i början av varje mandatperiod eller vid behov.

Vad är kommunal färdtjänst?

Färdtjänst är en kompletterande kollektiv trafikform, som efter behovsprövning får användas av personer som på grund av funktionsnedsättning, som inte endast är kortvarig, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. För barn och ungdomar görs samma bedömning som för vuxna personer. Färdtjänstens syfte är att transportera personer, inte hjälpmedel.

Färdtjänst kan endast beviljas av den kommun där den sökande är folkbokförd.

Färdtjänstillståndet omfattar inte resor där annan betalningsansvarig finns, exempelvis sjukresor, skolresor till grundskola och särskola, gruppresor inom anordnade verksamheter. Här ingår även resor till/från arbetslivsinriktad rehabilitering. Sådana resor ska bekostas av respektive verksamhet enligt principen att varje verksamhet ska stå för sina egna kostnader.

Färdtjänst får således inte användas för resor som görs i tjänsten. Arbetsgivare ska normalt bekosta dessa resor.

Att utreda och besluta om individuellt tillstånd till färdtjänst är delegerat från nämnd till färdtjänstkonsulent. Dokumentationsplikt föreligger enligt förvaltningslagen. Handläggning är sekretesskyddad och hanteras i överensstämmelse med personuppgiftslagen.

Umeå kommuns generella föreskrifter och villkor

Funktionsnedsättningens varaktighet

Funktionsnedsättningens varaktighet ska bedömas till minst 3 månader från ansökningsdagen för att anses vara varaktig enligt färdtjänstlagens mening. Tillfällig funktionsnedsättning berättigar inte till kommunal färdtjänst.

Färdsätt

Färdsätt bedöms och beslutas med billigaste färdmedel med hänsyn till resenärens funktionsnedsättning. Tillstånd till dyrare färdsätt, fordon med rullstolsplats alternativt liggande transport, beviljas när resenär behöver annat färdsätt än ordinarie färdtjänstfordon (personbil) för resans genomförande. Om resenär kan flytta över till säte i personbil beviljas inte dyrare färdsätt. Behov att ta med hjälpmedel som ska användas på resmålet berättigar inte till tillstånd för dyrare färdsätt.

Följande färdsätt kan beviljas;

- Färdtjänstfordon
- Fordon med rullstolsplats (specialfordon)
- Liggande transport

Endast ett fordon får bokas/användas per resa.

Tillstånd till liggande transport beviljas för maximalt tolv månader. För att beviljas liggande transport ska personen inte ens kunna sitta korta stunder med hjälp av förskrivet hjälpmedel anpassat till rullstol eller bilsäte. Resenär måste självständigt eller tillsammans med ledsagare förflytta sig till britsen i fordonet.

Ledsagare, resehjälp

För resenär som på grund av funktionsnedsättning har behov av mer hjälp inför och under färdtjänstresa än vad färdtjänstförare kan ge, kan plats för ledsagare beviljas. Behov av ledsagare ska vara knutet till själva resan. Enbart behov av hjälp på resmålet berättigar inte till ledsagare. Ledsagare ska kunna ge den hjälp och service som resenären har behov av för att genomföra resa. Resenär ansvarar själv att ordna ledsagare inför resa, plats för ledsagare måste uppges vid resebeställningen.

Ledsagare:

- ska stiga på och av på samma adress som resenären
- får inte själv vara färdtjänstberättigad
- åker med avgiftsfritt

Avstånd (geografisk begränsning)

Kommunal färdtjänst avser resor inom Umeå kommun.

Antal resor

Färdtjänstberättigad kan resa obegränsat antal färdtjänstresor inom Umeå kommun.

Tidpunkt

Färdtjänstresa kan göras dygnet runt.

Uppehåll

Inget uppehåll under färdtjänstresa medges.

Bagage och hjälpmedel

Två kassar/väskor samt förflyttningshjälpmedel/förskriften rullstol - som ryms i beviljat fordonsslag - får medtas vid resa. Maximal vikt på hjälpmedel 20 kg.

För att få resa sittande i rullstol måste rullstolen vara godkänd att sitta i under färd. En förutsättning är att hjälpmedlet går att förankra på ett trafiksäkert sätt, vilket avgörs av entreprenör/förare.

Servicenivå vid färdtjänstresa

Förare möter upp vid port i markplan och hjälper vid behov till med:

- att följa resenär mellan port i markplan och fordon vid hämtadress samt vid resmålet.
- i- och urstigning,
- i- och urlastning av bagage och hjälpmedel samt
- att ta på/av bilbälte.

Om hinder förekommer så att fordonet inte kan köra fram till ytterdörr kan annan mötesplats (än ytterdörr i markplan) bli aktuell.

Assistanshund (servicehund, signalhund, alarmerande hund, ledarhund)

Färdtjänstberättigad har rätt att medföra legitimerad assistanshund. Medföljande assistanshund måste uppges vid resebeställning.

Djur får inte färdas lösa i färdtjänstfordon. All last ska vara säkert förankrad, inklusive medföljande djur. Exempelvis kan transport av hund ske i bur som går att förankra alternativt med så kallat hundbälte. Resenär som har medföljande assistanshund (djur) ansvarar att medföra nödvändig utrustning. Resenär kan kontakta beställningscentral angående gällande trafiksäkerhetsregelverk.

Förbeställningstid

Förbeställning av färdtjänstresa i personbil ska ske minst en timme innan önskad avgångstid för att garantera resa.

För att garantera resa i fordon med rullstolsplats eller med liggande transport, gäller förbeställning senast kl. 18.00 dagen före avresa. Resor i fordon med rullstolsplats eller med liggande transport med starttid mellan kl. 00-06 ska förbokas senast kl. 14.00 vardagen före. Vid speciella storhelger, exempelvis jul krävs längre förbeställningstid.

Starttidsstyrning

Så långt det är möjligt ska samåkning eftersträvas vilket innebär att flera färdtjänstresenärer åker i samma fordon. För att samplanera resorna kan entreprenören styra avgångstiden till 60 min tidigare eller 30 min senare utifrån önskad avgångstid. Överenskommen ankomsttid till resmålet ska alltid respekteras.

Försening, resegaranti

Om resenär inte hämtas vid utlovad tidpunkt betraktas det som försening. Resenär som reser i:

- personbil betalar reducerad egenavgift om fordonet är mer än 10 minuter försenat.
- fordon med rullstolsplats (specialfordon) alternativt liggande transport betalar reducerad egenavgift om fordonet är mer än 15 minuter försenat.

Tiderna baseras på överenskommen hämtningstid vid bokning av resan.

Bomresor

Fordonet väntar i upp till 5 minuter utifrån överenskommen avgångstid. Entreprenörens regler vid bomresa tillämpas. Eventuell ersättning regleras mellan entreprenör och resenär.

Tidsbegränsade tillstånd

I Umeå är samtliga färdtjänstillstånd tidsbegränsade. Färdtjänstillståndet förnyas inte automatiskt. Tillståndshavaren ansvarar för att ansöka på nytt i god tid – ca en månad före datum då beslutet upphör gälla - om behov kvarstår.

Inaktivering av tillstånd

Ett tillstånd inaktiveras om den färdtjänstberättigade flyttar från kommunen.

Frivilliga åtaganden (krävs ej enligt lagstiftning)

Medresenär

Färdtjänstberättigad har möjlighet till medföljande medresenär.

- Medresenär ska stiga på och av på samma adress som resenären.
- Medresenär betalar avgift enligt gällande taxa.
- Antal medresenärer ska uppges vid resebeställning och begränsas till det som ryms i samma färdtjänstfordon som resenär.

Husdjur

Husdjur får medfölja om plats finns. Medföljande husdjur måste uppges vid resebeställning. Angående säker förankring av medföljande djur i färdtjänstfordon - se beskrivning ovan.

Utökat färdtjänstområde

Efter särskild prövning kan färdtjänstresor tillåtas utanför kommungränsen om resmålet ligger inom en radie av 25 km från bostaden. Avståndet räknas fågelvägen.

Resa inom en annan kommun (RIAK)

Resor inom annan kommun medges, begränsat till max 40 enkelresor per kalenderår och färdtjänstberättigad. Aktiverad RIAK-resa ses som förverkad. Aktiveringen sker hos Tillståndsenheten för färdtjänst. Bokning av resa sker hos lokal taxientreprenör, enligt den anvisning som skickas hem till resenären.

Samma individuella villkor och generella regler gäller vid resa i annan kommun som vid färdtjänstresa inom Umeå kommun. För personer som har intyg att resa i fordon med rullstolsplats i Umeå kommun för att kunna transportera större förflyttningshjälpmiddel, är det möjligt att resa i sådant fordon även i annan kommun. Resenär behöver uppge detta vid aktivering av RIAK-resa hos Tillståndsenheten för färdtjänst.

- Aktivering av resa måste ske i god tid, minst 10 dagar innan avresa.
- I samband med riksfärdtjänstresa kan efter särskild prövning extra resor tilldelas för anslutningsresa till eller från allmänna kommunikationer, om årets kvot av resor är uttagen.
- Vid avflyttning från kommunen finns möjlighet att erhålla maximalt 10 resor i den nya folkbokföringskommunen med giltighet maximalt en månad efter avflyttning.
- RIAK får inte användas för resa där annan betalningsansvarig finns, exempelvis för resa till vård eller resa som görs i tjänsten.

Högekostnadsskydd i färdtjänst

Färdtjänstresa kan användas till/från arbete, vissa studier, daglig verksamhet och dagverksamhet. Resenär kan ansöka om ett högekostnadsskydd för resor mellan bostad och arbetsplatsens, utbildningens eller verksamhetens adress. Adressen kan vara olika vid dagens start respektive slut.

- Maximalt ingår 44 arbetsresor per kalendermånad (två enkelresor per dag).
- Kostnaden motsvarar ett 30-dagars periodkort/kalendermånad i kollektivtrafiken för den aktuella sträckan.
- För varje påbörjad kalendermånad - då resa inom högekostnadsskyddet genomförts - debiteras kostnad för hela kalendermånaden, oavsett antal genomförda resor. Vid bokning av resa ska uppges om det är en resa inom högekostnadsskyddet eller inte.
- Utökat färdtjänstområde för resa kan medges inom rimligt pendlingsavstånd, vilket motsvarar cirka 60 minuters restid med allmän kollektivtrafik för samma reserelation.

Färdmedel bedöms utifrån funktionsnedsättning samt billigaste färd sätt för kommunen, vilket kan innebära olika färd sätt på olika delar av resan.

Resor inom högkostnadsskyddet faktureras månadsvis i efterskott. Resenär som inte betalat sin faktura förlorar möjligheten att använda högkostnadsskyddet till skuld är reglerad.

Resenär som använder resor inom högkostnadsskyddet på ett felaktigt sätt förlorar möjligheten att använda högkostnadsskyddet. Resor till/från arbete eller studier kan under tiden genomföras som övriga färdtjänstresor d.v.s. egenavgift betalas i fordonet till föraren efter varje avslutad resa.

Resor inom högkostnadsskydd till/från lönearbete eller eftergymnasiala studier

Anställningsbevis ska lämnas till tillståndsenheten med uppgift om arbetsplatsens adress samt längd på anställningen. Antagningsbesked eller intyg från kurs-/programansvarig lämnas till Tillståndsenheten med uppgift om utbildningens adress en gång per termin.

- Med arbete avses lönearbete med anställningstid på minst 3 månader.
- Med studier avses studier vid högskola/universitet, folkhögskola med varaktighet på minst 3 månader.

Resor inom högkostnadsskydd gäller inte för resor till arbetspraktik, praktikplats som inte ingår i studieplanen för eftergymnasiala studier, resor där annan betalningsansvarig finns eller ideellt arbete. Färdtjänstresa där vanlig egenavgift betalas kan användas för dessa ändamål.

Resor inom högkostnadsskydd till/från daglig verksamhet och dagverksamhet

Ansökan om högkostnadsskydd för daglig verksamhet eller intyg om dagverksamhet ska lämnas till Tillståndsenheten, med uppgift om verksamhetens adress samt beviljad tidsperiod.

- Med daglig verksamhet avses beviljad insats enligt Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS).
- Med dagverksamhet avses beviljad insats om dagverksamhet enligt Socialtjänstlagen (SoL).

Förflyttningshjälpmedel som gods

Personer som kan flytta över till personbilssäte men har ett förskrivet förflyttningshjälpmedel kan få ett intyg att boka fordon med rullstolsplats för möjlighet att

frakta hjälpmedlet. De förskrivna hjälpmedel som avses är eldriven rullstol med tre hjul och styrstång, tung elrullstol som styrs med joystick/styrspak samt manuell rullstol med drivaggregat. Hjälpmedlet transporteras som gods och resenär ska sitta i bilsätet under färd då det är det säkraste sättet att resa.

Förutsättningar är att:

- Personen är beviljad kommunal färdtjänst i kommunen
- Intyg på förskrivet förflyttningshjälpmedel enligt ovan inlämnats till Tillståndsenheten.

Antalet resor är obegränsat. Kostnaden för resenären är densamma som i ordinarie färdtjänstfordon (personbil). Bokning av resa sker hos kommunens upphandlade entreprenör av fordon med rullstolsplats (specialfordon).